

25

EL BALL DELS 500 ANYS

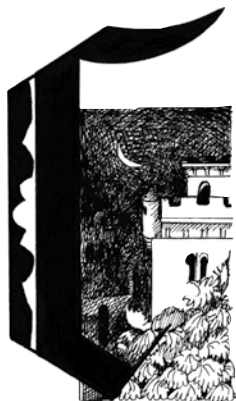
Xavier Bertran

T À N D E M
edicions

1 EL CINQUÉ CENTENARI DEL GRAN BALL

inc segles! El vint d'octubre es compliran els cinc-cents anys! —va cridar el marquès Jofre de Dalmau, entrant a la saleta blava amb un lligall de documents antics a les mans.

El marquès passava moltes hores a la biblioteca del palau Dalmau llegint les cròniques dels quaranta-quatre marquesos que l'havien precedit. Tot plegat formava un enorme arxiu de pergamins, lligalls, carpetes i llibretes que ocupava bona part dels prestatges de la gran habitació. Els documents que el marquès mostrava ara amb tanta alegria devien ser les cròniques dels primers anys del segle XVI.

Berenguer, el nebot, se'l va mirar sense llevar-se els auriculars ni deixar d'escoltar la retransmissió radiofònica de la final de futbol dels Jocs Olímpics d'Atenes. Li hauria agradat veure el partit per televisió, però al palau no n'hi havia cap.

—Cinc-cents anys exactes, Berenguer! Imagina't el saló d'honor del castell refulgent com el Sol: els llums del sostre, els ciris encesos de centenars de canelobres, la brillantor de les joies de les dames, la mateixa resplendor del bo i millor de la noblesa dels dos regnes i, enmig, els Reis Catòlics iniciant una contradansa!

—Els Reis Catòlics havien vingut al castell Dalmau? Isabel i Ferran?

—Isabel I de Castella i Ferran II d'Aragó —el va corregir l'oncle—. El nostre avantpassat Borrell de Dalmau, el vint-i-cinqué

marqués, va oferir un gran ball en honor dels reis l'any 1504. Va ser l'esdeveniment social de l'any, potser de la dècada! Ací estan escrits tots els detalls: la llista dels convidats, les danses que es van ballar, els plats que es van servir... Tot. Llig-ho!

Va posar el lligall davant del nas de Berenguer, però el xicot era incapaç de llegir aquelles lletres antigues escrites a mà.

—Deixa-ho. T'ho llegiré jo —l'oncle es va disposar a fer-ho i Berenguer va apagar la ràdio, resignat.

—Per què va oferir un ball als reis el marqués Borrell, oncle?

Jofre de Dalmau va repicar sobre el document, mentre deixava anar una tosseta de compromís.

—Bé... Ací no ho diu, però els motius semblen clars. La noblesa catalana estava enfonsada després de les guerres remences i Borrell va oferir la festa per recuperar posicions. Va ser una festa sonada, un èxit complet. El castell Dalmau va ser menut per acollir tants grans nobles amb els següents.

—Quantes habitacions tenia el vell castell?

—Era més menut que el palau actual, però els costums d'aquella època eren diferents, no els importava compartir habitacions ni llits.

—I els criats?

—Oh, aquests..., rai, dormien tots junts a les corts, al costat dels animals.

—Apa!

—No t'has d'escandalitzar. Eren uns altres temps.

Berenguer no ho veia gaire clar. Devien ser uns altres temps, però els porcs feien la mateixa pudor que ara i els cavalls claven les mateixes guitzes.

—Ai, xicot! Com m’hauria agradat veure els Reis Catòlics ballant al gran saló!

A Berenguer li va semblar que un crit de “*penalty!*” pujava des de la cuina i, amb discreció, va engegar la ràdio d’auriculars.

El marqués no abandonava el tema, però. L’última exclamació li havia desvetllat les idees, es va picar el front i va tancar el lligall amb una brusquedat que va alçar un núvol de pols.

—És clar que sí! Encara podem veure’ls!

—Els penals? Compraràs una tele, oncle?

—Què dius? Els reis! Podem repetir la festa de fa cinc-cents anys, convidar els reis actuals i també els descendents dels nobles que hi van assistir. Tot idèntic: els balls medievals, els vestits, les famílies... Com un carnaval d’època perfecte. Fins podríem repetir el menú!

—Gooooo! —va exclamar Berenguer sense poder-se contenir.

El marqués no va fer cas de la interrupció.

—A més a més, serà un gran negoci! Les televisions de tot el món pagaran per retransmetre el ball dels cinc-cents anys.

Els ulls de Jofre parpellejaven d’emoció; la seua situació econòmica era tan penosa que la perspectiva d’uns ingressos considerables li tallava la respiració. El marqués de Casteldalmai no pronunciava la paraula “arruïnat”, però el cert era que, com quasi

totes les famílies nobles, tenia enormes dificultats per a mantenir el palau i pagar el personal de servei indispensable amb uns ingressos que no paraven de reduir-se.

—I també les revistes del cor! Es barallaran per fer-ne el reportatge! Organitzaré una subhasta i adjudicaré l'exclusiva a la revista que m'oferisca més.

El timbre del telèfon el va despertar dels somnis milionaris. Era la tieta Garsenda, que telefonava per anunciar-li que vindria l'u d'octubre a passar una temporadeta al palau.

Garsenda s'acostava a vuitanta anys, però conservava un vigor impressionant. Al marqués li impressionava molt, almenys. Era germana bessona d'Arnau, el marqués anterior, i sempre havia considerat injust que les lleis masclistes de l'aristocràcia li hagueren impedit heretar el títol. Estava convençuda que hauria administrat el marquesat molt millor que el dròpol d'Arnau i que l'inútil de Jofre.

Solia passar llargues temporadetes al palau que quasi considerava seu. Les *temporadetes* de la tieta se sabia quan començaven, però no quan acabaven. El marqués no hauria gosat negar-li l'estada, ni en general gosava negar-li res; la mirada autoritària de Garsenda el deixava sense esma de discutir, amb els genolls tremolosos, com un xiquet que ha robat una piruleta sota la mirada acusadora de la mestra.

—Cap novetat al palau? —va demanar la dama.

Per dir-li alguna cosa, Jofre li va explicar allò que havia descobert

en els lligalls de l'arxiu, la proximitat del cinqué centenari del ball oferit als Reis Catòlics, i la gran idea de repetir el ball amb els descendents dels protagonistes.

—Una idea divertida, no troba, tieta? Però és clar, supose que seria molt embolicat muntar un sarau tan monumental.

Explicada en veu alta, la gran idea no li semblava brillant, sinó ridícula. Tanmateix, Garsenda la va adoptar a l'instant.

—Un ball amb els reis! Seria extraordinari! El palau Dalmau recuperaria el prestigi! Ja era hora que pensares amb trellat i feres alguna cosa útil, nebot!

—No ho sé, tieta... Com més hi pense, més veig que no podré aconseguir...

—És clar que ho aconseguirem! Avançaré l'anada al palau i t'ajudaré a fer els preparatius. Quin clima fa al Vallés? Fa tanta calor com ací? És per saber la roba que he de dur.

—Massa calor fa al Vallés. Ara mateix estic suant. Potser no hauries...

—Poca roba i barrets amples, doncs. Fins aviat, nebot.

El marquès es va quedar amb l'auricular a la mà, sense senyal de l'excitació anterior. No sabia què el desanimava més, si l'arribada immediata de la tieta Garsenda o complicar-se la vida amb la repetició del gran ball del 1504. Ara veia clarament que seria ficar-se en un embolic immens.

Va deixar l'auricular a lloc amb ganes de plorar.

—Com va el partit? —va preguntar per animar-se.